

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

Правові горизонти

Legal horizons

ВИПУСК 24 (37)

Суми – 2020

**SECTION 9
INTERNATIONAL LAW**

**СЕКЦІЯ 9
МІЖНАРОДНЕ ПРАВО**

DOI: <http://www.doi.org/10.21272/legalhorizons.2020.i24.p108>

**ДІЯЛЬНІСТЬ МІНІСТЕРСТВА ФІНАНСІВ УКРАЇНИ, США ТА ІТАЛІЇ:
ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА²**

Миргород-Карпова Валерія Валеріївна,
*кандидат юридичних наук,
викладач кафедри адміністративного, господарського
права та фінансово-економічної безпеки,
Навчально-науковий інститут права,
Сумський державний університет*

Доценко Анастасія Валеріївна,
*Навчально-науковий інститут права
Сумський державний університет*

В умовах динамічного розвитку суспільства питання функціонування та реалізації збалансованого та чіткого механізму розвитку фінансової системи України набуває дуже великого значення. Вважається, що поняття фінансової системи є розвитком більш загального визначення - фінанси. При цьому, як зазначалося раніше, фінанси виражають економічні суспільні відносини. Поняття сутності фінансової системи, особливості її функціонування напряму пов'язане з природою та функціями держави.

Надійна фінансова система є стрижнем розвитку та успішного функціонування ринкової економіки і необхідною передумовою зростання і стабільності економіки в цілому. Ця система є основою і розподіляє заощадження суспільства, а також полегшує його повсякденні операції. Хоча структурний перехід від переважно централізовано планованої і контрольованої економіки до економіки, що функціонує відповідно до ринкових принципів, включає в себе багато елементів, найважливіше - створити надійну фінансову систему.

Сучасні тенденції розвитку світових фінансів в цілому і фінансових систем держав, зокрема, об'єктивно визначають подальше поглиблення фінансової глобалізації, посилення взаємозв'язків між країнами, що особливо проявилось в умовах світової фінансової кризи. Незважаючи на інтеграційні процеси, кожна держава прагне до збереження свого суверенітету і особливостей розвитку фінансових систем.

У статті охарактеризовано основні повноваження та функції Міністерства фінансів України, розкрито зарубіжний досвід та надано детальну характеристику особливостей Міністерства фінансів США та Італії з аналізом ефективності їх дії, а також окреслено способи удосконалення роботи Міністерства фінансів України, враховуючи досвід інших країн.

² Робота виконана в рамках проекту № 55.16-01.18/20.3П (0118U003582)

Проаналізовано права та обов'язки центральної виконавчої влади України в контексті формування державної фінансової політики. Доведено, що Міністерство фінансів України є керівним органом у системі центральних органів виконавчої влади у сфері реалізації єдиної державної фінансової політики. Для змістовного аналізу адміністративно-правового статусу Міністерства сформульовано основні завдання, пов'язані з формуванням та забезпеченням у межах повноважень у сфері фінансового контролю, координації та спрямування концентрації фінансових ресурсів на пріоритет напрями соціально-економічного розвитку України.

Ключові слова: правова характеристика, фінансова система, фінансовий інститут, Міністерство фінансів України, Міністерство фінансів США, Міністерство фінансів Італії.

Mirgorod-Karpova V.V., Dotsenko A.V. Activities Of The Ministry Of Finance Of Ukraine, Usa And Italy: Comparative And Legal Characteristics. In a dynamic society, the issue of functioning and implementation of a balanced and clear mechanism of development of the financial system of Ukraine becomes very important.

In a dynamic society, the issue of functioning and implementation of a balanced and clear mechanism of development of the financial system of Ukraine becomes very important. It is believed that the concept of the financial system is a development of a more general definition - finance. At the same time, as noted earlier, finances express economic social relations. The concept of the essence of the financial system, the peculiarities of its functioning is directly related to the nature and functions of the state.

A sound financial system is at the heart of the development and successful functioning of a market economy and a necessary prerequisite for the growth and stability of the economy as a whole. This system is the basis and distributes the savings of society, as well as facilitates its day-to-day operations. Although the structural transition from a predominantly centralized planned and controlled economy to an economy operating in accordance with market principles involves many elements, the most important thing is to create a sound financial system.

Current trends in the development of world finances in general and the financial systems of states, in particular, objectively determine the further deepening of financial globalization, strengthening relations between countries, which is especially evident in the conditions of the global financial crisis. Despite the integration processes, each state strives to maintain its sovereignty and the peculiarities of the development of financial systems.

The article describes the main powers and functions of the Ministry of Finance of Ukraine, discloses foreign experience and provides a detailed description of the features of the US Treasury and Italy with an analysis of their effectiveness, and outlines ways to improve the work of the Treasury, taking into account the experience of other countries.

The rights and responsibilities of the central executive power of Ukraine in the context of the formation of the state financial policy are analyzed. It is proved that the Ministry of Finance of Ukraine is the leading body in the system of central executive bodies in the sphere of implementation of the unified state financial policy. For meaningful analysis of the administrative and legal status of the Ministry, the main tasks related to the formation and provision within the limits of powers in the field of financial control, coordination and directing the concentration of financial resources to the priority areas of socio-economic development of Ukraine are formulated.

Keywords: legal characteristic, financial system, financial institute, Ministry of Finance of Ukraine, Ministry of Finance of the USA, Ministry of Finance of Italy.

У системі центральних органів виконавчої влади України у сфері державної фінансової політики керуючим органом є Міністерство фінансів України. Діяльність цього органу регламентується основним документом- Конституцією, законами України, постановами Верховної Ради України та указами Президента України, наприклад «Положенням про Міністерство фінансів України»,

що затверджено указом Президента від 08.04.2011. Завданням Міністерства є формування та забезпечення повноважень реалізації політики у сфері державного фінансового контролю, координація діяльності органів виконавчої влади, забезпечення фінансових ресурсів у напрямках соціально- економічного розвитку України та інші. Тобто Мінфін займається формуванням та

забезпеченням реалізації державної фінансової, бюджетної, податкової та митної політики, крім адміністрування податків, зборів, митних платежів та реалізації податкової, митної політики, а також забезпечує політику у сфері державного фінансового контролю, казначейства, бухгалтерського обліку, контролює виготовлення цінних паперів, документів сурової звітності, виробництва, видобутку, фінансування тероризму тощо [1]. Щоб повністю розкрити суть Міністерства фінансів потрібно розглянути функції. Мінфін реалізовує контрольну, організаційну, регулюючу, прогнозуючу, аналітичну, експертну, нормотворчу, інформаційну, координаційну та правозастосовну функції.

Науковці роз'яснюють, що контрольна функція здійснює контроль за дотриманням державного законодавства на стадії бюджетного процесу. Одні стверджують, що контролююча функція – основна, але є багато заперечностей, оскільки ця функція не може бути основною, бо є не менш важливою за організаційну, також виконання суто одного контролю у сфері фінансів неможливо.

Поруч з контролем слід визначити і організаційну функцію, яка створює умови для здійснення органом покладених завдань, тобто встановлення, здійснення певних дій, що в подальшому сприятиме контролю. Здійснюючи організацію, Мінфін бере участь у підготовці, розробці заходів, пропозицій щодо вдосконалення відносин між Державним бюджетом.

Для належного здійснення контролю, з метою забезпечення Державного бюджету, Мінфін здійснює регулятивну функцію. Прогнозування передбачає, що орган здійснює прогнозування доходів бюджету. Аналітична функція передуючому вчиненню контрольних дій або навпаки, здійснюється контроль, а за його результатами проводиться аналіз.

З аналізу законодавства можна вийти на експертну функцію, яка дає експертні висновки щодо визначення впливу законопроектів на частини бюджетів чи пропозицій щодо доцільності їх прийняття.

Нормотворча функція формулює правила поведінки, які набувають обов'язкового значення. Міністерство фінансів України удосконалює методи фінансового і бюджетного планування, а також звітності та контролю бюджетних коштів, забезпечення засад бухгалтерського обліку та звітності, крім обліку та звітності в банківських та кредитних установах. Головні розпорядники бюджетних коштів подають Міністерству фінансів бюджетні запити та на основі аналізу Мінфін розробляє Інструкції щодо підготовки бюджетних запитів, розробляє певні вимоги, яких повинні

дотримуватися розпорядники. Мінфін визначає організаційно-методичні засади планування бюджету і готує проект закону про Державний бюджет України [2].

Для визначення адміністративно-правового статусу Міністерства фінансів України потрібно визначити його основні права. Тому основними правами органу за Положенням про Міністерства фінансів України є: залучення спеціалістів центральних і місцевих органів виконавчої влади, установ, підприємств, представників для розгляду питань, що належать до компетенції органу; одержування безоплатної інформації, документів і матеріалів для виконання покладених на Мінфін завдань від міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, місцевого самоврядування; отримання безоплатно інформацію, документи та необхідні матеріали для складання проекту Державного бюджету України від головних розпорядників бюджетних коштів, а також інформацію про здійснення внутрішнього фінансового контролю і внутрішнього аудиту від центральних органів виконавчої влади, розпорядників бюджетних коштів [1].

У межах своїх повноважень та на виконання актів законодавства Мінфін видає накази, організовує і контролює виконання. У разі потреби разом з іншими органами виконавчої влади видає спільні акти. Нормативно-правові акти підлягають державній реєстрації. Рішення, що прийняті Міністерством є обов'язковими для виконання центральними і місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами й організаціями всіх форм власності та громадянами.

Міністр очолює Мінфін України, який призначається за поданням Прем'єр-міністра України та звільняється з посади Президентом України. Міністр має першочергового заступника, заступника-керівника апарату, який призначається за поданням Прем'єр-міністра України, винесеними на пропозиції Міністра та звільняються Президентом України [3].

Отже, Міністерство фінансів як фінансовий інститут регулювання економіки відіграє велику роль в управлінні фінансово-кредитної сфери. Цей орган не лише розробляє і здійснює фінансову політику держави, а й контролює її здійснення.

Актуальною є проблема управління державними фінансами в Україні та доцільність вивчення міжнародного досвіду. Зокрема, вимоги, які ставляться міжнародними організаціями та країнами Євросоюзу спрямовані на покращення соціально-економічного стану в Україні. Основні цілі реформ, які було поставлено перед Україною на початку 2014 р. досі не виконані. У цьому

полягає основна проблема – декларативне прагнення держави до Євросоюзу не підтверджується конкретними фінансовими показниками та результатами соціально-економічного розвитку країни. Узагальнений опис систем управління державними фінансами в інших країнах доводить доцільність спрощення самої схеми, процесу та інфраструктури, досвід чого доцільно використовувати у практиці України [4]. Це є доволі простим засобом економії державних витрат, але виправданим за існування соціально-економічних програм працевлаштування та зростання чисельності населення країни.

У розвинутих країнах значне місце займає фінансова система, яка здійснюється за певними особливостями та підходами до його організації. Для розвитку держави необхідно правильно розпоряджатися державними фінансами. В умовах євроінтеграційних прагнень України, важливим є дослідження міжнародного досвіду з можливістю використання практики для нашої держави.

Тому для комплексного вдосконалення функціонування системи фінансів необхідно вивчити досвід організації економіки у розвинених зарубіжних країнах. Переходячи до безпосереднього розгляду мети нашого дослідження, пропонуємо окремо зупинитися на структурі органів управління фінансовою діяльністю в зарубіжних країнах та взаємодії органів управління фінансовою діяльністю з іншими державними органами.

Однією з держав, яка характеризується стабільною фінансовою системою та ефективною взаємодією органів державної влади у фінансовій діяльності є США.

Класичним прикладом щодо організації державного фінансового контролю є Сполучені Штати Америки. У США, крім казначейства, державний контроль у галузі фінансів здійснюють також Головне контрольно-фінансове управління (ГКФУ) Конгресу, Адміністративне бюджетне управління (АБУ) при Президентові США, Управління з добору і розстановки кадрів, Президентська рада у справах боротьби з фінансовими зловживаннями в державних установах («Рада честі та ефективності»), інспектори Федеральної резервної системи, служба внутрішніх доходів (податкова служба) та ін. До функцій ГКФУ, зокрема, входить проведення перевірок дотримання процедури укладання і виконання державних контрактів, встановлення оцінки і складання оглядів про виконання федеральних програм, проведення спеціальних обстежень та перевірок обґрунтованості цін на продукцію тощо. Контролю підлягають урядові агентства, установи і підприємства сфери оборони,

енергетики, сільського господарства, охорони здоров'я, житлового будівництва та інші з питань державних фінансів, податків, бухгалтерського обліку [5]. Крім того, обов'язковим є перевірка законності, доцільності та ефективності здійснених витрат в рамках окремих проектів та програм.

Як відомо, формальне закріплення домінуючих позицій США в міжнародній фінансовій системі відбулося з початком функціонування Бреттон-Вудської валютної системи. Додання американському долару статусу базової валюти, коли був встановлений режим фіксованих валютних курсів, забезпечило ключову роль Вашингтона в Міжнародному валютному фонді (МВФ) і Світовому Банку (МБРР) і перетворило міністерство фінансів Сполучених Штатів в актора міжнародної фінансової системи.

Зараз Департамент Казначейства США складається з 2 основних структур, які включають 10 центральних офісів, що несуть відповідальність за політику та управління Казначейства в цілому, і 12 операційних бюро, які відповідають за виконання конкретних завдань. Кожен офіс, як і кожне бюро має свою місію та мету. Наприклад, офіс «внутрішні фінанси» полягає у консультуванні та допомогі Секретарю і заміснику Секретаря з питань внутрішньої фінансової системи, фіскальної політики, активів та обов'язків й в інших економічних ситуаціях. Центральний офіс «Міжнародні справи» підтримує розвиток економіки США шляхом закріплення зовнішніх вимог для економічного росту, запобігання світової фінансової нестабільності. Місія офісу «Податкова політика» полягає в реалізації податкової політики і програм.

Для детальної правової характеристики потрібно розглянути визначення, завдання та функції Міністерства фінансів США.

Мінфін США – один з виконавчих департаментів США, який визначає та виконує економічну та грошову політику, регулює експорт та імпорт, фінансові організації, збір податків, друк паперових доларів і карбування монет. Друге рівнозначна назва – Департамент Казначейства США. Особливістю є те, що Казначейство США має право фінансувати державні витрати за рахунок збору податків, і збільшувати державний борг в обмеженнях, що встановлюються Конгресом.

Крім зазначених функцій у визначенні виділяють й такі:

- 1) розробка фінансової та податкової політики;
- 2) управління фінансової та податкової системи;
- 3) контроль за виконанням фінансових законів;
- 4) оплата рахунків держави;
- 5) управління боргом країни;

6) консультування з питань міжнародної і внутрішньої економічної, валютно-фінансової, торговельної та податкової політики;

7) видання статичної звітності;

8) кримінальне переслідування осіб, які ухиляються від сплати податків;

9) забезпечення дотримання податкового та фінансового федерального законодавства.

Розглянувши, функції потрібно наголосити й на завдання Міністерства фінансів США:

- формування дохідної частини бюджету за рахунок внутрішніх доходів;

- збір податків і обслуговування платників податків;

- розробка інструкцій та інших нормативних актів з питань оподаткування;

- організація та забезпечення діяльності митних органів;

- збір митних доходів;

- контроль за виконанням митного законодавства і митних правил;

- здійснення контролю за виконанням законодавства з питань реалізації алкогольних напоїв, тютюнових виробів та вогнепальної зброї, а також за надходженням доходів від продажу цих предметів;

- випуск внутрішніх державних позик;

- виготовлення монет, медалей, орденів, грошових знаків, грошова емісія грошових знаків;

- управління внутрішнім і зовнішнім державним боргом;

- контрольна організацією грошового обігу;

- нагляд дозволів за освітою національних банків;

- переклад банків, які мають статус банків штатів, до категорії національних, об'єднання національних банків, відкриття філій національних банків;

- розробка зовнішньої фінансової політики і фінансової стратегії зовнішньої торгівлі США;

- складання платіжного балансу тощо.

Основним призначенням національного казначейства є сприяння оптимального фінансового управління державними ресурсами. Казначейство забезпечує своєчасне отримання бюджетними установами необхідних ресурсів для функціонування державних служб при одночасному доведенні до мінімуму витрат на фінансування держави.

У Мінфіну США, як і в інших державах головним є міністр фінансів. Міністр фінансів США – глава міністерства фінансів, який займається визначенням та виконанням економічної та грошової політики США, регулюванням експорту та імпорту, збором податків, печаткою паперових грошових знаків та

карбуванням монет. Призначається Президентом США «за згодою і зі згоди» Сенату США.

У міністра фінансів є замісник, який також має виконувати свої завдання. Замісник відповідає за діяльність Міністерства фінансів США, управління ощадних облігацій в США, бюро монетного двору, гравірування і друку. Також Секретар Казначейства зобов'язаний надавати в Конгрес щорічний звіт про фінансове положення держави.

Що стосується функціональних особливостей казначейства, то в США міністерство фінансів є підрозділом підлеглим, безпосередньо Президенту, і виконує великий круг економічних і фінансових функцій. За виконання облікових й аудиторських функцій відповідає адміністративно- бюджетне управління і головне бюджетно- контрольне управління. Податкове і таможене управління є частиною казначейства.

У структурі Мінфіну США функціонує Служба внутрішніх доходів (IRS). Діяльність Служби внутрішніх доходів поєднує функції податкової міліції та податкової адміністрації. Згідно з Положення про Службу внутрішніх доходів метою є забезпечення американських платників податків послугами вищої якості через допомогу в роз'ясненні та виконанні податкових зобов'язань, а також застосування законів належним чином і справедливо для всіх [6].

Таким чином, в системі управління державними фінансовими ресурсами кожної країни дуже важлива роль відводиться організаційній структурі, що забезпечує реалізацію на практиці тієї чи іншої моделі бюджетного регулювання. До кола її основних завдань входить, перш за все, планування і прогнозування бюджетного процесу, формування раціональної структури міжбюджетних відносин, здійснення операцій з бюджетними коштами, контроль за їх цільовим витрачанням, фінансування соціальних програм, консолідація і облік всіх видів державних фінансів і ін.

Також для порівняння розглянемо Міністерство фінансів Італії, оскільки ця країна є однією з найбільш розвинених в економічних відносинах, входить в «Велику вісімку» та базує неформальне об'єднання найбільших економічно розвинутих країн.

Розвиток економічної системи Італії, в порівнянні з іншими країнами Європи, почав розвиток відносно пізно, тільки після державного об'єднання країни і проголошення єдиного Італійського королівства в 1861 р.

Міністерство економіки і фінансів Італійської республіки – це міністерство, що об'єднує міністерство фінансів, міністерство економіки і казначейство. Дане об'єднання відбувалося більше 10 років. В структуру міністерства входять чотири

департаменти за основними напрямками його діяльності: департамент казначейства, департамент загального управління, кадрів та послуг, департамент фінансів і департамент генеральної (головної) бухгалтерії держави.

Департамент казначейства здійснює діяльність з технічної підтримки для вибору економічної та фінансової політики уряду, також розробляє макроекономічні стратегії та найважливіші програмні документи. Перед Департаментом казначейства відповідає Генеральний директор Казначейства. Визначено такі основні процеси, за які відповідає Департамент:

- аналіз внутрішніх та міжнародних економічних, валютно-фінансових проблем;
- Громадські та міжнародні економічні та фінансові справи;
- розробка ліній економічного та фінансового планування;
- покриття фінансових потреб, заборгованості, управління внутрішнім і зовнішнім державним боргом та фінансові операції, а також аналіз цих тенденцій та потоків;
- регулювання фінансово-банківської системи та нагляд за банківськими основами;
- фінансове управління державними пакетами акцій, продаж та розміщення державних акцій на фінансовому ринку;
- управління та примноження державних активів.

Начальником управління Казначейства є Генеральний керівник Казначейства.

Департамент фінансів - це відділ Міністерства економіки та фінансів, який народився з реорганізацією Міністерства економіки у 2008 році, замінивши попередній Департамент податкової політики. Він обіймає більшість функцій, які були до 2001 року Міністерством фінансів.

Департамент виконує такі функції:

- видає тлумачні директиви податкового законодавства та координує діяльність відомств, які забезпечують застосування податкової системи щодо платників податків;
- відстежує тенденцію податкових надходжень та аналізує статистичні дані для визначення та оцінки податкової політики;
- перевіряє дотримання вимог щодо спрощення податкового законодавства та відповідних форм декларацій;
- гарантує на основі керівних принципів міністра підрозділ спрямованості фінансової адміністрації шляхом планування цілей агентств, загальної координації системи та перевірки результатів;
- дбає про підготовку щорічних конвенцій;

- забезпечує участь Італії в розвитку євроінтеграційних процесів та міжнародному співробітництві в податковій сфері;

- керує відносинами із системою регіональної та місцевої автономії для розвитку фіскального федералізму та будь-якої форми децентралізації оподаткування та стягнення;

- пропагує знання податкової системи та правил оподаткування, здійснюючи комунікаційну діяльність, а також координує діяльність з питань інформації та допомоги для платників податків, що здійснюється органами;

- координує податкову інформаційну систему для заохочення розвитку та інновацій інформаційно-комунікаційних технологій. Він визначає критерії та правила використання даних, що збираються та обробляються системою податкової інформації;

- здійснює моніторинг податкової та фіскальної юриспруденції, висвітлюючи випадки, коли немає однозначної судової практики.

Департамент генеральної бухгалтерії держави стосується підготовки бюджету та загального державного бюджету (остаточний баланс), введення рахунків, нагляду за державними витратами, зокрема, бухгалтерів, та оцінки доходів. Також здійснює наглядові обов'язки щодо фінансової та бухгалтерської діяльності державних органів та місцевих органів (шляхом вивчення нарадчих актів самих органів, шляхом перевірок або через власних аудиторів).

Державна бухгалтерія також здійснює моніторинг витрат, пов'язаних з державною службою, робить прогнози, кошториси та прогнози, співвіднесені із законодавчими пропозиціями уряду.

У своїй структурі Генеральне управління по бухгалтерському обліку має не тільки функціональні спеціалізовані та галузеві підрозділи - інспекторат, а й територіальні органи в кожному з міністерств, а також у всіх регіонах країни для організації касового обслуговування виконання бюджетів центрального Уряду на основі контрольних принципів лімітування і санкціонування.

Департамент податкової політики розробляє і реалізує основні напрямки державної політики в сфері бюджетних надходжень. Незважаючи на своє найменування, Департамент казначейства Міністерства економіки та фінансів Італії виконує такі функції:

- планування бюджетної політики;
- управління державним боргом спільно з Центральним банком Італії;
- міжнародні фінансові відносини;

- управління фінансовими активами, приватизація державного майна та ряд інших питань.

Бюджетний рахунок центрального Уряду, який функціонує в режимі єдиного казначейського рахунку - ЄКР, так само як і бюджетні рахунки регіонів, провінцій і комун підлягають відкриттю виключно в підрозділах Банку Італії і ведуться їм на частково оплатній основі. При цьому Банк Італії сплачує відсотки в розмірі 1% до обсягу фактичної наявності коштів на ЄКР, здійснюючи всі операції в рамках його кредитового залишку на кінець кожного операційного дня. Параметри, які є підставою для взаєморозрахунків між Урядом і Банком Італії, встановлюються на основі неринкових принципів і щорічно регулюються відповідними двосторонніми угодами [7]. При цьому слід зазначити, що тимчасово вільні ліквідні кошти бюджету не розміщуються на фінансових ринках і використовуються на цілі скорочення розміру державної заборгованості та бюджетного дефіциту.

Таким чином, реалізація здійснюваних функцій в Італії покладено на кілька відомств і організацій: Міністерство економіки та фінансів, Центральний банк, уповноважені комерційні банки, державну компанію «Еквіталія».

Досліджуючи функціонування фінансової системи в суспільстві, наголосимо на тому, що організація управління фінансовою діяльністю в нашій державі дещо відрізняється від такого ж управління в зарубіжних країнах.

Ми визначили недоліки у роботі та управлінні Міністерства фінансів України. Негативним є те, що значні сфери фінансів та економіки не контролюються Міністерством, це пов'язано із розробкою макроекономічної стратегії та макроекономічного прогнозування, забезпечення стабільності державних фінансів, сприяння місцевому самоврядуванню та реформуванню міжбюджетних відносин, як це прийнято у США, Австрії, Швеції тощо.

Також на сьогодні законодавчо не закріплено правовий статус Міністерства фінансів як головного державного інституту регулювання фінансово-кредитної системи країни. В Україні правовий статус Мінфіну закріплений лише Указом Президента.

Мінфін не спроможне виконувати свої основні функції та завдання повною мірою, оскільки не вистачає компетенції. Тому без формування та функціонування ринку цінних паперів, що є складовими фінансової сфери, проведення такої політики є неефективною.

Таким чином, дослідження світового досвіду застосування механізмів фінансового контролю

дозволить здійснювати процес реструктуризації існуючої системи в Україні, використовуючи як новітні механізми, так і традиційні методи контролю з урахуванням національних аспектів державного управління.

Детально вивчивши Міністерства фінансів України, США, Італії, можемо запропонувати, як саме потрібно боротися з недоліками міністерства нашої країни. З вищевикладеного для покращення роботи Мінфіну пропонуємо створити чітку гармонізацію та систематизацію законодавства. У зарубіжних країнах правила функціонування Міністерства фінансів закріплені в Конституції, а в Україні масив правових актів, які стосуються діяльності фінансової діяльності характеризуються великою кількістю документів. Крім систематизації, потрібно звернути увагу на суперечливість. Постійні доповнення та зміни призводять до невідповідності. Приділити роль Президента у формуванні та створенні контролю за Міністерством фінансів. Потрібно зазначити роль Міністерства фінансів у сфері розробки та реалізації державної економічної політики, макроекономічного прогнозування [8]. До роботи Мінфіну можна додати довгострокове та середньострокове планування та участь у макроекономічному прогнозуванні з Міністерством економіки. А також розробку прогнозів ситуації у фінансово-кредитній сфері.

Аналіз Міністерства фінансів різних країн показує, що важливу роль відіграє правильна економічна політика. Фінансова політика є невід'ємною частиною економіки. Детальний опис Міністерства фінансів свідчить про необхідність розвитку центрального органу виконавчої влади для нашої країни. Прийняття рішення щодо вищезазначених пропозицій та додання досвіду інших країн посилять роль Міністерства фінансів України, яке повинно здійснювати фінансову політику країни та допомагати контролювати значні сфери. Це стосується розробки макроекономічної стратегії та макроекономічного прогнозування, забезпечення стабільності державних фінансів, розробки та реалізації митної політики та страхування й реформування міжбюджетних відносин, як це відбувається, наприклад, у США. Міністерство фінансів за законом повинно впливати на реалізацію податкової політики, але оскільки податкова політика була підрозділом Міністерства фінансів і тепер поділяється на Міністерство доходів і зборів України та Державну митну службу, Міністерство не виконує свою функцію належним чином.

Вважаємо, що для посилення ролі Міністерства фінансів України як центрального органу виконавчої влади необхідно реально виконувати

функції, а саме фінансово забезпечити виконання державних функцій на основі обґрунтованої бюджетної політики, створити умови для стабільного економічного розвитку шляхом управління державними фінансами на принципах збалансованості, ефективності, неупередженості, цілісності, стійкості та прозорості.

Література:

1. Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України від 20.08.2014
2. Положення про Міністерство фінансів України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2006 № 1837
3. Положення про Міністерство економіки України [Електронний ресурс]. – 26. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/80532731>.
4. Балусєва О. В. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ [Електронний ресурс] / О. В. Балусєва. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.e...DF/Nzhm_2016_1_3.pdf.
5. Дікань Л.В. Фінансово-господарський контроль. Навчальний посібник. – ХНЕУ, 2008. – 346 с
6. The Agency, its Mission and Statutory Authority [Electronic Resource] Internal Revenue Service. — URL : <http://www.irs.gov/uac/The-Agency,-its-Mission-and-Statutory-Authority>.
7. Прокофьев С.Е. Особенности организации расходования бюджетных средств в Италии//Финансы, 2009, № 12.
8. Єрмошенко М.М, Шляхи підвищення ролі Міністерства фінансів України в проведенні фінансової політики / М.М. Єрмошенко // Актуальні проблеми економіки.-2008.-№7.- с.16-21.